

Mazajām un vidējām sabiedrībām, kuru vērtspapīri ir iekļauti regulētajā tirgū, vairs nebūs obligāti jāsagatavo ilgtspējas ziņojums

Avoti: LR FM un ES informācijas vietnes

LR Finanšu ministrijas virzītie jaunie grozījumi paredz, ka mazajām un vidējām sabiedrībām, kuru vērtspapīri ir iekļauti regulētajā tirgū, obligātais ilgtspējas ziņojums vairs nebūs jāsagatavo. Turpmāk prasības tiek būtiski sašaurinātas un attieksies tikai uz ļoti lieliem uzņēmumiem

Galvenās izmaiņas regulējumā

Finanšu ministrija ir sagatavojusi likumprojektu "*Grozījumi Ilgtspējas informācijas atklāšanas likumā*", kas pārņem jaunās Eiropas Savienības Direktīvas (ES) 2026/470 prasības administratīvā sloga mazināšanai.

Kotētie mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) tiek pilnībā atbrīvoti no obligātā pienākuma sagatavot ilgtspējas ziņojumu. Turpmāk pienākums sagatavot ilgtspējas ziņojumu attieksies tikai uz tām komercsabiedrībām un koncernu mātes sabiedrībām, kas pārsniedz abus šos kritērijus - neto apgrozījums pārsniedz 450 miljonus eiro, vidējais darbinieku skaits pārsniedz 1000 darbiniekus. Jaunā kārtība būs piemērojama, sākot ar 2027. pārskata gadu.

Papildu atvieglojumi mazākiem partneriem un lielajiem uzņēmumiem

Lielie uzņēmumi no saviem sadarbības partneriem, kuru darbinieku skaits ir līdz 1000, nedrīkstēs pieprasīt apjomīgāku informāciju par to, kas paredzēta Eiropas Komisijas brīvprātīgajos ilgtspējas ziņošanas standartos. Lielās sabiedrības - virs 500 darbiniekiem - kuru apgrozījums nepārsniedz 450 miljonus eiro un darbinieku skaits nepārsniedz 1000, varēs nesagatavot ziņojumu jau par 2026. pārskata gadu.

Ar sagatavoto likumprojektu pašlaik var iepazīties Tiesību aktu projektu publiskajā portālā, un tā sabiedriskā apspriešana norisinās līdz 2026. gada 14. augustam.

Trešo valstu - ārpus Eiropas Savienības - mātes sabiedrības

Jaunā direktīva un Latvijas likuma grozījumi maina nosacījumus arī tiem lielajiem uzņēmumiem, kuru galvenā mītne atrodas ārpus Eiropas Savienības, piemēram, ASV, Lielbritānijā vai Āzijā, bet kas aktīvi darbojas ES tirgū.

Pienākums sagatavot ilgtspējas ziņojumu par visu koncernu (globālā līmenī) turpmāk attieksies tikai uz tām trešo valstu mātes sabiedrībām, kuru neto apgrozījums ES teritorijā pārsniedz 450 miljonus eiro.

Šīm sabiedrībām ES teritorijā ir jābūt vismaz vienai lielai meitas sabiedrībai vai filiālei, kuras neto apgrozījums pārsniedz 40 miljonus eiro.

Lai uzņēmumi spāpētu pielāgoties globālā līmeņa datu apkopošanai, konsolidētā ilgtspējas ziņojuma sniegšana trešo valstu koncerniem ir pārcelta par diviem gadiem – prasība būs jāpilda, sākot ar 2028. pārskata gadu.

Brīvprātīgie standarti mazākiem uzņēmumiem - VSME

Lai gan mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) ziņojumu gatavošana vairs nav obligāta, tie bieži saņem anketas un datu pieprasījumus no lielajiem klientiem, piemēram, rūpnīcām, mazumtirdzniecības tīkliem vai bankām. Lai novērstu haosu un pārmērīgu birokrātiju, Eiropas Finanšu pārskatu sniegšanas padomdevēja grupa – EFRAG - ir izstrādājusi Brīvprātīgos MVU ilgtspējas ziņošanas standartus - VSME.

Tie piedāvā trīs vienkāršotus līmeņus jeb "moduļus" atkarībā no uzņēmuma spējām.

Pamatmodulis - *Basic Module* ir paredzēts pašiem mazākajiem uzņēmumiem. Tas prasa tikai pamata rādītājus – enerģijas patēriņu, siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas (1. un 2. joma), darbinieku skaitu un pamata darba drošības datus. Nav vajadzīga sarežģīta "būtiskuma analīze".

Stāstījuma modulis - *Narrative-Policies, Actions and Targets - PAT Module* ir domāts uzņēmumiem, kuriem jau ir konkrēti ilgtspējas mērķi. Palīdz strukturēt stāstu par uzņēmuma rīcības politiku, veiktajiem pasākumiem un nākotnes plāniem, piemēram, pāreju uz saules paneļiem.

Biznesa partneru modulis - *Business Partners Module* ir vissvarīgākais modulis attiecībā ar bankām un lielajiem pircējiem. Tas satur tieši tos datu punktus, kurus lieli uzņēmumi parasti prasa no savas piegādes ķēdes.

Ja lielais uzņēmums pieprasa datus no sava mazā partnera, tas saskaņā ar jauno likumu nedrīkst prasīt neko vairāk, kā vien to, kas iekļauts šajā brīvprātīgajā standartā. Tas pasargā mazos uzņēmumus no dārgām audita un konsultāciju izmaksām.